

AKTUĀLI PAR AKTUĀLO NOVADOS

Skolu tīkla pārmaiņas Madonas novadā

Politīki nāk un iet, bet pašvaldības izglītības nodaļas speciālisti savu darbu saistībā ar skolu dzīvi veic ilgtermiņā. Uzzrunājot Madonas novada pašvaldības izglītības nodaļas vadītāju Solvītu Seržāni, vēlējos precizēt, kad skolu tīkla sakārtošanas problēmas Madonas pusē kļuva aktuālas.

— Par skolu tīkla sakārtošanu varu runāt laika nogrieznī līdz ar novada izveidošanu, — vēstīja nodaļas vadītāja. — Madonas novads pastāv vairāk nekā desmit gadu, un, tā kā pašvaldības struktūrā visus šos gadus arī strādāju, varu aplicināt, ka skolas vienmēr bijušas mūsu redzēsloka, bet tādas ļoti saudzīgā skatījumā. Pēc pieciem novada pastāvēšanas gadiem, pēc izvērtēšanas, iedzīvināšanas, debatēm deputāti pieņēma lēmumu slēgt Sarkaņu pamatskolu. Galvenais pamatojums tam bija izglītojamo skaits, jo skola atradās 5 km attālumā no Madonas. Šobrīd redzam, ka Sarkaņu skolas ēkas pēc izglītības iestādes slēgšanas ir apdzīvotas, vienā no tām izvietots muzeja krājums, otrā darbojas Amata skola. Reiz ļabi funkcionējošā vietā sabiedrība nevēlas samierināties ar drupām, līdz ar to ir prieks, ka skolas ēku dzīvotspējai bijis veiksmīgs risinājums.

— Nākamā pārmaiņa skāra Mārcienas pamatskolu.

— Mārcienas pamatskolas sakarā gājām pakāpenības ceļu. Tā kā nebija pietiekama izglītojamo skaita 7.—9. klasēs, izmēģinājām sākumskolas modeli. Tad radās atskārsme, ka sākumskolu (1—6. klases) sabiedrība tā isti nepieņem, un pagastā arī šī posma skolēnu skaits ir neliels. Turklāt, ja brāļi vai māsu vecāki veda uz mācībām Madonā vai ļaundonā, līdzti tika aizvests arī ģimenes jaunākais skolēns. Pašvaldība bija spiesta pieņemt lēmumu Mārcienas skolu slēgt. Madonas novadā līdz ar to šobrīd ir divi pagasti — Mārcienas un Sarkaņu, kuros nav nevienas izglītības iestādes, kas nodrošinātu pirmsskolas vai pamatskolas izglītības apguvi.

Vēl pārmaiņas skolā, kuras jāpieņem, ir Mētriņā. Šajā pamatskolā konstatējam gan sarktošu izglītojamo skaitu, gan nepietiekamu pedagogu nodrošinājumu. Bija jāskaidro ieviest jauno izglītības saturu, un

Madonas novada pašvaldības izglītības nodaļas vadītāja Solvita Seržāne. AGRA VECKALNIŅA foto

aktualizējās jautājums, kā būt tālāk. Pašlaik ēkā skolas nav, bet veiksmīgi darbojas pirmsskolas grupas, kas ir kā apmācību vieta Praulienas pirmsskolas izglītības iestādē „Pasacina”.

— **Lielākais izzaicinājums novada skolu tīkla sakārtošanā bija vidusskolu apvienošana Madonā.** — Šis process bija ļoti smagnējs, bet, ja tā nebūtu, baidos pat prognozēt, kādā izglītības regresa stāvoklī mēs būtu, jo mēs vienkāši nespētu pienācīgi attīstīties.

— Smaidot saku — visstabilākais, kas šobrīd mūsu dzīvē ir, tās ir pārmaiņas. Cilvēki ir sapratuši, ka visi notikumi, visa dzīve ir lielā pārmaiņas un mums jāspēj tām doties līdzī, turklāt būt apveltītiem

— Pārmaiņas izglītības sistēmā tomēr nav bijušas kā reforma reformas pēc.

— Tās bijušas tāpēc, lai spētu veidot kvalitatīvu piedāvājumu, ievērtējot, ka resursi tiek izmantoti lietderīgi un tie dos atdevi.

Šābrīža situācijā, kad izglītājamo skaits novada skolās ir stabils (kaut ar nelielu tendenci sarukt), ir svarīgi saglabāt piedāvājuma daudzveidību. Madonā un novadā tā tas ir: mums ir Valsts ģimnāzija, kurā var mācīties izglītojamie ar vairāk akadēmisku ievirzi, ir vidusskola ar daudzveidīgām programmām un specializētu piedāvājumu, ir neklātesienas izglītības programmas, speciālā izglītības iestāde Dzelzavā un iekļaujošās izglītības programmas skolās. Tāpat novadā ir saglabāta profesionālās izglītības iespēja, ko var apgūt Barkavā, līdz ar to pastāv zināma izvēļu piramīda, kas ļauj potenciālos izglītojamus novadam piesaistīt. Ja tā nebūtu, mobilitātes laikmetā, kādā šodien dzīvojam, skolēni vienkārši dotos projām. Jau tagad daži, kas uzrāda izcilus sasniegumus mācībās, devušies uz Rīgu un izglītību iegūst tur.

— **Kāds no nesen veiktajiem publiskajiem pētījumiem rāda, ka 96 procenti vecāku saviem bērniem grib labus skolotājus, bet tikai 4 procenti saredz, ka arī viņu bērns varētu kļūt par skolotāju...**

— Reizēm ir izjūta, ka sabiedrības acīs skolotājs patiešām ir gandrīz kā notiesātais. Tad gribas vaicāt — kas būs tie, kuri vēlies kļūt par skolotājiem rīt, parīt? Lai vai kā — skolotājs ir brīnišķīga profesija, un kopīgiem spēkiem mums ir jāceļ gal šīs profesijas prestižs, gan atalgojums. Skolā ir jāstrādā sabiedrības talantiņākajiem cilvēkiem, jo mēs tur gatavojam savu nākotni. Šobrīd uz skolotājiem gultas papildu slodze jaunā izglītības satura izveides un pielietošanas dēļ. Lai arī ir izstrādāts jaunā satura standarts, daudz jāiegulda pašiem un radoši jāatdod no sevis. Bez tam skolotājam jāprot brīvi strādāt ar informācijas tehnoloģijām, ko diktē ne tikai izglītības programmu piedāvājums un veids, kā tas mācīt, bet arī jaunatne, kuras dzīves liela daļa norit sociālajos tīklos.

— **Šodienas nepieciešamība ir arī mūsdienīgs skolu tehniskais nodrošinājums.** — Tas galu gal uz pašvaldības un

valsts pleciem, sākot jau ar informācijas tehnoloģiju iegādi un citām mūsdienīgām laboratorijām. Tas prasa lielus finanšu ieguldījumus, un mēs esam tikai šī ceļa sākumā. Lielāko daļu skolu šobrīd novadā būsim sakārtojuši energoefektivitātes jomā — telpas, krēslus, solus, tāpat informācijas tehnoloģiju ziņā pašvaldība regulāri atvēl savu ar savu, bet būtu brīnīšķīgi, ja, piemēram, mūsdienīgas vēsmas ienāktu arī mājturības priekšmetu jomā. Būtu brīnīšķīgi, ja skolās būtu modernas mājturības kabineti, laboratorijas, plītiš, kas nav iegādātas 80., 90. gados. Tāpat kokapstrādes kabinetes būtu jābūtu ne tikai zāģitīm, bet vienam mūsdienīgā CNC galdam, lai skolēniem rastos nojaušma par lietām, ar kādām šobrīd strādā darba tirgū. Tas izglītojamus rosinātu karjeras izglītībai, motivētu viņus izvēlēties praktiskās profesijas.

Domājot par atjaunināto mācību procesu un tehnoloģijām, šobrīd no valsts atvēlēti nepilni 4 miljoni to iegādei. Diemžēl par šo summu neko daudz iegādāties nav iespējams. Madonas abās skolās projekta ietvaros tehnoloģijās vien kopā būs ieguldīts miljons — ar šo piemēru saprotam, ka 4 miljoni uz visas Latvijas skolām nekas daudz gan nav.

— **Atgrizoties pie izglītojamajiem, jāredz, ka skolēnu skaita ziņā joprojām ir vairākas novada skolas, vīrs kurām varētu karāties „Dāmoka zobens”.**

— Esam administratīvi teritoriālās reformas pārmaiņu priekšā, līdz ar to ar skolu karogiem attiecībā uz reformu slēgšanu nesteidzāms. Vestienas pamatskolā šobrīd mācās 36 skolēni, Lazdonas pamatskolā — 50, un novada kopumā ir piecas skolas, kurās izglītojamo skaits ir zem atzīmes 70.

Neraugoties uz to, šajās skolās redzu potenciālu un iespējas, skolas strādā ļoti labi. Lazdonas skola, piemēram, veiksmīgi strādā ar iekļaujošās izglītības bērniem, ir labs atbalsta punkts Madonas pilsētas vidusskolai. Vestienas pamatskola atrodas gleznainā vietā, tajā ir internāta pakalpojums, uz turieni dodas mācīties bērni no pašākas apkārtnes. Izglītības nodaļa šobrīd nav plānojuši rosināt minēto skolu slēgšanu, un arī politiķi mēģina saprast, kāda plašinātāji Madonas novadā būs kopīgā virzība, ir nākotnes redzējuma izstrādes posmā.

Madonas Valsts ģimnāzija drīz piedzīvos jurgus

Madonas Valsts ģimnāzijas kolektīvs nākamā gada janvārī cer turpināt mācību darbu renovētajā ēkā Skolas ielā 10. AGRA VECKALNIŅA foto

Madonas Valsts ģimnāzija — skola, kas sagatavo intelektuālā, praktiskā un ētiskā ziņā darbu un izglītības tirgū konkurētspējīgus jauniešus, šā mācību gada otro semestri, visticamāk, uzsāks jauna vietā.

Pašvaldībai Madonas Valsts ģimnāzijas telpu jautājumu nebija izdevies atrisināt kopš 2004. gada, kad tika izstrādāts skolas piebūves projekts, bet valsts investīciju finansējums tam netika piešķirts. Jau daudzus gadus Madonas Valsts ģimnāzijas mācību process organizēts vairākas ēkās (Valdemāra bulvārī 2a, irētās telpās Raiņa ielā 6, sporta studijas notiek Madonas sporta centrā, kultūras pasākumi organizēti Mado-

nas kultūras namā, bet ģimnāzistu ēdināšana — Madonas pilsētas 1. vidusskolā), līdz ar to telpu jautājums izglītības iestādē bijis vitāli svarīgs.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10. — Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10. — Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

Agrobiznesa koledžas struktūrvienība Barkavā

2016. gada 1. novembrī reorganizēto Jēkabpils Agrobiznesa koledžu un Barkavas Profesionālo vidusskolu, tika izveidota jauna izglītības iestāde — Jēkabpils Agrobiznesa koledža ar struktūrvienību Barkavā.

Pārmaiņas noteica valdības lēmums, ka nelielās (300 un mazāk izglītojamo) profesionālās izglītības iestādes ir nododamas pašvaldībām vai tās var nodot (pievienot) citai profesionālās izglītības iestādē — kompetenču centram.

Maļot izglītības reformu kārtējām dzirnām, Barkavā šādā veidā tika saglabāta profesionālās apmācības iespēja, savukārt otrā Madonas reģiona galā — Ērgļos — kopš 2018./2019. mācību gada sākuma profesionālās izglītības apmācība ir liegta. Ērgļu Profesionālās vidusskolas kā suverēnas vienības likvidācija iesākās jau tad, kad to pievienoja Priekuļu tehnikumam. Trīs mācību gadus apvienotā formā skolas izglītības programmas tika īstenotas, bet nu jau ir otrs gads, košs mācību piedāvājums profesionālās izglītības jomā Ērgļos nepastāv.

Var teikt, ka Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienī-

Mirkliis no mācību darba Jēkabpils Agrobiznesa koledžas Barkavas struktūrvienībā.

nība apliecina veiksmes stāstu — tā pastāv un nelielajā Madonas novada ciemā Silvijas Smelteres veidotās mācības uzsāka šajā, 2020./2021., mācību gadā. Vadītāja neslēpj, ka veiksmes stāsts būtisku lomu spēlēja Madonas novada pašvaldības iecierētieba un atbalsts.

Atšķirībā no piedāvājuma augstākās izglītības laucīņā profesio-

pojami”, kurās šobrīd mācās 251 izglītojamais, tostarp 92 izglītojamie mācības uzsāka šajā, 2020./2021., mācību gadā. Vadītāja neslēpj, ka veiksmes stāsts būtisku lomu spēlēja Madonas novada pašvaldības iecierētieba un atbalsts.

pojami”, kurās šobrīd mācās 251 izglītojamais, tostarp 92 izglītojamie mācības uzsāka šajā, 2020./2021., mācību gadā. Vadītāja neslēpj, ka veiksmes stāsts būtisku lomu spēlēja Madonas novada pašvaldības iecierētieba un atbalsts.

Atšķirībā no piedāvājuma augstākās izglītības laucīņā profesio-

- 2015. gadā Madonas novada dome pieņēma lēmumu apvienot Madonas pilsētas 1. un 2. vidusskolu.
- Lai sakārtotu un modernizētu mācību vidi, tiek piesaistīts ERAF finansējums 798 000 eiro apmērā.
- 2017. gada 1. septembrī līdzšinējās Madonas pilsētas 1. vidusskolas telpās darbu sāk apvienotā Madonas pilsētas vidusskola.
- Madonas Valsts ģimnāzijas nākotne tiek ieraudzīta kādreizējās Madonas pilsētas 2. vidusskolas ēkā, kas šobrīd tiek renovēta.

dauzdsološs. Lūgta izēmēt ainu, kāda Madonas Valsts ģimnāzija izskatīties pārējo Latvijas Valsts ģimnāziju salīdzinājumā, direktore uzsvēra: — Vairākas Valsts ģimnāzijas Latvijā jau realizējis līdzīgs projekts. Daudzās vietās nav ieguldīti līdzekļi visas ģimnāzijas ēkas renovācijai, kā tas ir pie mums, bet atjaunot atsevišķi korpusi. Katrā ziņā mūsu ēka ļaus kolektīvam strādāt atbilstoši Valsts ģimnāzijas vajadzībām.

Šoruden pārmaiņas skolu dzīvē nesis arī izglītības jaunais saturs, tāpēc vaicāju raksturot to. — Visu iepriekšējo mācību gadu ģimnāzijas pedagogi ir gatavojušies jaunā izglītības satura ieviešanai, apmeklējot tālākizglītības kursus, izmantojot visus piedāvātos atjauninātos seminārus un vebinārus. Pedagogi darbam ir sagatavoti, un esam daudz strādājuši metodiskā ziņā, jau iepriekšējā mācību gadā iedzīvinot jaunus jēdzienus — „sasniegtamais rezultāts”, „atgricenisiskā saite”. Pedagogi arī šiem jautājumiem ir strādājuši sadarbības grupās pa noteiktām jomām, mācību procesā daudz ieviesuši arī iepriekš, lai skolēniem pamazām rastos skaidrība. Esam izstrādājuši izglītojamo mācību sasniegumu jauno vērtēšanas kārtību, kura attieksies ne tikai uz 7., 9. klasi, kur ieviests jaunais izglītības saturs, bet daļēji uz visām klasēm. Mūsu pedagogiem un izglītojamajiem ir iespēja iepazīties ar šo jauno vērtēšanas kārtību, kur liels uzsvars ir uz formatīvo vērtēšanu, no iepriekšējiem gadiem atšķiras arī summatīvo vērtēšana.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

— Būvnieki ģimnāzijai paredzēto ēku Skolas ielā 10 sola nodot ekspluatācijā 31. oktobrī, bet skolas stadionā darbi līdzās skolai varētu turpināties, — aicināja pastāstīt par tuvajām pārmaiņām ģimnāzijā, sacīja Madonas Valsts ģimnāzijas direktore Vanda Maderniece. — Mācību procesa pārcelšana notiks vēlāk, jo līdz ēkas nodošanai ekspluatācijā mēs nedrīkstam telpas aprikt, pat žalūzijas tajās pielikt nedrīkst. Līdz ar to mācību darbs jaunajā ēkā varētu sākties ar otro semestri. Priecē fakts, ka viss mācību darbs, visas aktivitātes notiks vienā vietā. Astoņpadsmit gadu esam strādājuši vairākas ēkās, tagad gan sports, gan ēdināšana, gan mazāki pasākumi tiks organizēti uz vietas. Tāpat mācību klases visas būs ēkā Skolas ielā 10.

nāllās izglītības iezīme ir agrīna specializācija nodarbinātības jomā. Barkavas struktūrvienībā profesionālā izglītība ir praktiska un teorētiska sagatavošanās darbam profesijā, profesionālās kvalifikācijas ieguvei un pilnveiidei.

Tā kā Latvija ir viena no valstīm, kas stiprina jauniešu iespējas apvienot mācības izglītības iestādē ar mācīšanās uzņēmumā, jāmin pozitīvās piemērs, kas īstenots nesen. Nodrošinot mācību procesa nepārtrauktību skolas ēkā, izglītības iestāde šogad piedalījās projekta norisē — darba vidē balstītās mācības. Sadarbībā ar darba devējiem un Latvijas Darba devēju konfederāciju laikā no 20. aprīļa līdz 12. maijam vienpadsmit 3. kursa audzēkņi savu prasmju un iemaņu pilnveidošanu turpināja uzņēmumos, apgūstot kvalifikāciju „Viesmīlības pakalpojumu speciālists” un „Apldares darbu tehniķis”. Jauniešu atsaucība „Covid-19”

Atvērumu sagatavoja INESE ELSIŅA

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem Par projekta „Aktuāli par aktuālo novados” saturu atbild SIA „Laikraksts STARS”

Ierunājoties par Latvijas skolu lielāko sāpi — audzēkņu skaitu, Vanda Maderniece pastāstīja: — Jau vairākus gadus Madonas Valsts ģimnāzijā stabili turas nemainīgs izglītojamo skaits ar plus, minus pie pamatskaita klāt esošiem pieciem skolēniem. Ļoti ceram, ka tad, kad iekārtošimies jaunajās telpās, kuras būs modernāk aprīkotas un audzēkņiem, lai tiktu nodrošināts mācību process, nebūs jāpārģivojas pa visu pilsētu, skolēnu skaits mūsu mācību iestādē palielināsies.

Jāpiebilst, ka 25. septembrī jaunā mācību gadu uzsāks arī Madonas Valsts ģimnāzijas Mazo pētnieku skola. Aktivitāte iecerēta, lai uzlabotu izglītības procesa pēctecību un veicinātu skolēnu individuālo prasmju un iemaņu agrīnu mērķtiecīgu attīstību. Mazo pētnieku skola ģimnāzijā darbojas piekto gadu, tā domāta bērniem vecumā no 10 līdz 12 gadiem. Paredzēts, ka skolēni tiksies rezi mēnesi, nodarbības tiks pētas dažādas zinātņu jomas — matemātika, fizika, ķīmija, sociālās grupas pa noteiktām jomām, mācību procesā daudz ieviesuši arī iepriekš, lai skolēniem pamazām rastos skaidrība. Esam izstrādājuši izglītojamo mācību sasniegumu jauno vērtēšanas kārtību, kura attieksies ne tikai uz 7., 9. klasi, kur ieviests jaunais izglītības saturs, bet daļēji uz visām klasēm. Mūsu pedagogiem un izglītojamajiem ir iespēja iepazīties ar šo jauno vērtēšanas kārtību, kur liels uzsvars ir uz formatīvo vērtēšanu, no iepriekšējiem gadiem atšķiras arī summatīvo vērtēšana.

Kā rāda iepriekšējo gadu pieredze, Mazo pētnieku skolas nodarbības pulcējas aktīvi un zinātņkāri 4—6. klašu skolēni no Madonas apkārtnes skolām. Viņi kopīgi pēta, meklē, saskata, rāda un piedāvā. Pieredzējušu skolotāju vadībā katra nodarbība veidota kā mazs, jauns atklājums plašajā zinātņu pasaulē.

“Reālās izmaksas var atšķirties pat vairākas reizes”

Ekonomģeogrāfs, izdevniecības „Jāņa sēta” galvenais redaktors Jānis Turļajis 2017. gadā veica izglītības un zinātnes ministrijas pasūtīto pētījumu „Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla modeļa izveide Latvijā”.

Jānis Turļajis.

Viņš ir pētījis skolu tīkla sakārtošanas iespējas atsevišķās pašvaldībās, piemēram, Bauskā un Smiltene, analizējis skolēnu pārvārdījumus Valsts kontroles vajadzībām.

— Beidzot ir sabiedrībai jāpastāsta, cik realitātē izmaksā viena skolēna izglītošana katrā konkrētā skolā, paskaidrojot, ka reālās izmaksas var atšķirties pat vairākas reizes, — norāda Jānis Turļajis. Pētījumā „Optimālā vispārējās izglītības iestāžu tīkla

modeļa izveide Latvijā” viņš atzīst, ka skolēnu un skolotāju skaita attiecība jāpalielina aptuveni 1,5 reizes, vienlaikus rodot priekšnoteikumus gan skolotāju atalgojuma un skolu aprīkojuma līmeņa celšanai, gan pārējai uz jauno izglītības saturu. Autors neslēpj, ka ar esošo finansējumu to iespējams paveikt, tikai veicot skolu tīkla optimizāciju.

— Problēma visur ir viena — trūkst skolēnu, — komentē Jānis Turļajis. — Ir mazas skolas, klases tajās nevar nokomplektēt parādēlklases, viss izmaksā ļoti dārgi. Viennā plūsmā nereti ir 4—5 skolēni, kur klasē būtu jābūtu 20—25 skolēniem. Tikai tad skolotājiem varētu samaksāt normālu algu. Savukārt sākumskolas klasē būtu jābūtu ne mazāk kā sešiem skolēniem.

Problēma mazajās skolās ir tā, ka skolas tehniskais personāls dažreiz ir tikpat liels, cik pedagogu kolektīvs, to uzturēšanas izmaksas ir nesamerīgi dārgas. Uz norādi, ka vietās, kur tiek slēgta skola, dzīve laukos iznikst, Jānis Turļajis atbild: — Ir jāskatās (un Smiltenes novada izpētē to darījam), lai nepaliktu tukšumi, lai tuvākā

skola bērniem būtu vismaz 20—25 km rādiusā. Bet bieži ir tā, ka dažu kilometru attālumā ir pustukša skola, un tad, lai to uzturētu pie dzīvības, tiek veikta dažādas manipulācijas — tiek vilināti skolēni no pilsētas skolām utt. Pilnībā skolas prasības parasti ir augstākas — ir vairāk skolēnu, lielāka konkurence, laukos latiņa gan disciplīnas, gan mācību jomā nereti tiek palaista uz leju. Bet ir jāredz — skolā mācās vietējie bērni, kas ir dažādi, bet no pilsētas atbrauc tie, kas pilsētas skolās neder, ir problēmbērni. Kas notiek ar mazo lauku skolu, kā tas iespaido skolas limeni? Vecāki, kas var atļauties un procesus saprot, izņem no vietējās skoliņas savu bērnu un ved uz pilsētas skolu. Tas problēmu tikai padziļina. Tāpēc uzskatu, lai cik nepatīkami tas arī būtu (bieži skola mazajā ciematīņā ir vienīgā darbvietā), skola pirmām kārtām tomēr ir mācību iestāde, nevis darbvietā. Tāpēc nepopulārās reformas ir jāveic. Attālakās vietās, kur ir iespējams nokomplektēt sākumskolu, lai klasē būtu vismaz astoņi skolēni vienā vecuma grupā, mazās skoliņas varētu arī saglabāt, bet visur citur uzturēt skaitliski mazu skolu ir istermīga domāšana.

Tad liekam skolotājiem strādāt par nesamerīgi zemu algu, pastāvīgi trūkst fizikas, ķīmijas, informātikas skolotāju, līdz ar to cieši izglītības kvalitāte.